

VEDTAK I KLAGE PÅ EIERSKAPSTILSYNETS INNGREP OVERFOR A-PRESSEN ASAs ERVERV AV LOFOTEN KOMMUNIKASJON AS

1 Innledning

Etter lov om tilsyn med erverv i dagspresse og kringkasting (heretter loven) § 9 jf § 16 kan Eierskapstilsynet gjøre inngrep mot erverv i dagspresse- og kringkastingsforetak dersom erverver har eller får en betydelig eierstilling i mediemarkedet nasjonalt, regionalt eller lokalt, og dette er i strid med formålet med loven. Formålet med loven er å fremme ytringsfriheten, de reelle ytringsmuligheter og et allsidig medietilbud.

Eierskapstilsynet fattet den 15. desember 1999 følgende vedtak om inngrep overfor A-pressen ASAs erverv av Lofoten Kommunikasjon AS:

1. A-pressen ASA kan ikke eie andeler i Lofoten Kommunikasjon AS. A-pressen ASA blir pålagt å avhende sine eierandeler innen seks måneder.
2. Den nye eieren/eierne må være uavhengig av A-pressen ASA. Den/de må samlet sett ha kompetanse til å drive avis og ha nødvendige økonomiske ressurser og erfaring til å kunne framstå som levedyktig over tid. Det påhviler A-pressen å godtgjøre at den nye eieren/eierne oppfyller disse kravene. Dersom særlige grunner tilsier det, kan Eierskapstilsynet fravike kompetansekravene hos kjøper. Eierskapstilsynet skal godkjenne den nye eieren/eierne før endelig avtale om erverv blir inngått innen fristen nevnt i punkt 1.
3. A-pressen ASA skal informere Eierskapstilsynet om avhendingen gjennom oversendelse av salgavtale umiddelbart etter at salget har funnet sted.
4. Om A-pressen ASA ikke har avhendet Lofoten Kommunikasjon AS innen fristens utløp, kan Eierskapstilsynet engasjere andre til å gjennomføre salget for A-pressen ASAs regning. Dette skal skje innen en frist som Eierskapstilsynet fastsetter.
5. Vedtaket omfatter ikke A-pressen ASAs eierandel gjennom Lofoten Kommunikasjon AS i Harstad Avisproduksjon AS.
6. I tiden fra vedtaket trer i kraft og fram til avhendingen er gjennomført, kan ikke Lofoten Kommunikasjon AS eller A-pressen ASA på vegne av Lofot-Tidende gjøre disposisjoner som kan få følger for Lofot-Tidendes posisjon som kjøpsobjekt eller avisas framtidige konkurransekraft.
7. Vedtaket trer i kraft straks.

Vedtaket er rettidig påklaget av A-pressen ASA ved advokatfirmaet Wikborg, Rein & Co ved brev av 11. januar 2000 samt brev av 21. mars 2000 (heretter Klagen). Klagen inneholder både formelle og materielle innsigelser. A-pressen ASA (heretter A-pressen) ønsker prinsipalt å få vedtaket kjent ugyldig på grunn av fristoversittelse, subsidiært at Klagenemnda for eierskap i media (heretter Klagenemnda) treffer vedtak om at det ikke blir gjort inngrep mot A-pressens erverv, atter subsidiært at Klagenemnda treffer nytt vedtak på grunnlag av Eierskapstilsynets manglende oppfyllelse av plikten til å finne en minnelig ordning i saken og atter subsidiært at Klagenemnda opphever Eierskapstilsynets vedtak og sender saken tilbake for ny behandling på grunn av manglende oppfyllelse av plikten til å finne en minnelig løsning med erververen.

Klagenemnda har kompetanse til å vurdere alle sider av saken, jf forvaltningsloven § 34 (2) første punktum.

2. Partene

Lofoten Kommunikasjon AS (heretter LK) ble stiftet i 1987 og utgir avisen Lofot-Tidende. LK var pr. oktober 1998 eiet av Grafo AS med 51 prosent (Grafo AS er et heleiet selskap av Even Carlsen, disponent i LK), Kenneth Grav (ansvarlig redaktør) 35 prosent og Sverre Christoffersen 14 prosent. LK har vedtektsfestet redaktørplakaten.

Lofot-Tidende kommer ut på Leknes i Vestvågøy kommune i Nordland. Avisen ble startet i 1987, og blir utgitt på onsdager og fredager. Lofot-Tidende dekker kommunene Vestvågøy, Flakstad og Moskenes i Lofoten. Lofot-Tidende var allerede med i annonsesamkjøringen Media-Nor, før A-pressens erverv fant sted.

LK eier videre 35 prosent i Harstad Avisproduksjon AS, som gir ut Bladet Harstad.

Når det gjelder ytterligere opplysninger vedrørende LK vises det til Eierskapstilsynets vedtaksnotat av 15. desember 1999. I tiden etter nevnte vedtaksnotat er det for øvrig utarbeidet en oversikt over opplagsutvikling og nøkkeltall for 1999 som er vedlagt Klagenemndas herværende vedtak.

A-pressen ble stiftet som Norsk Arbeiderpresse AS i 1948, og er målt i opplag det nest største aviskonsernet i Norge i dag med ca. 17 prosent av nasjonalt dagsopplag. A-pressen eier 44 lokalaviser hvor de aller fleste er ledende i sine lokale markeder. Ingen andre aviseiere i Norge eier like mange aviser. De fleste av avisene i A-pressen er små eller mellomstore lokalaviser. Den største avisen er Romerikes Blad, som har et opplag på ca 42 000.

Den største eieren i A-pressen er Fagbevegelsens investeringsselskap AS (29,1 prosent per 1999). Dette selskapet er eiet av LO og en rekke fagforbund. A-pressen har for øvrig også andre investorer med tilknytning til fagbevegelsen. Fagbevegelsen har etter det Klagenemnda er kjent med hele tiden hatt over 1/3 av aksjene i A-pressen.

Fra desember 1998 og utover i 1999 har det finske konsernet Sanoma kjøpt seg kraftig opp i A-pressen, og hadde ca 27.5 prosent eierandel ved årsskiftet 2000. Sanoma er også siden 1999 representert i A-pressens styre ved sin administrerende direktør Jaakko Rauramo. Ettersom Sanomas andel har blitt større, har utenlandske og norske investeringsselskap redusert sine eierandeler i konsernet, mens fagbevegelsen har økt sin relative andel.

Den tredje store investoren er Møller-gruppen, som eier sine aksjer gjennom selskapene Møller Investor og Møller Skipsinvest. Se for øvrig Eierskapstilsynets vedtaksnotat av 15. desember for en nærmere presentasjon av A-pressen.

3. Avtalen om erverv av Lofoten kommunikasjon AS

A-pressen inngikk 1. oktober 1998 avtale om erverv av 100 prosent av aksjene i LK som eier avisen Lofot-Tidende. Salget ble godkjent av generalforsamlingen i LK 3. oktober 1998 og av A-pressen ASAs styre 9. oktober 1998. Eierskapstilsynet har lagt til grunn at ervervet skjedde 9. oktober 1998.

Kjøpsavtalen inneholder ikke bestemmelser om redaksjonell linje, redaktørplakat eller lignende. I et brev fra A-pressen til Eierskapstilsynet fremgår imidlertid følgende:

*"A-pressen har overfor selgerne [av Lofot-Tidende] garantert at den nye eieren vil føre avisens grunnsyn og redaksjonelle linje videre.
Såvel disponent som redaktør fortsetter som ledere i avisen etter eierskiftet."*

4. Klagens formelle innsigelser

Eierskapstilsynet har adgang til å gripe inn mot alle erverv som fant sted etter at loven ble vedtatt 13. juni 1997. I henhold til lovens § 16 jf § 9 har Eierskapstilsynet en frist på seks måneder fra loven ble satt i kraft til å gjøre inngrep. Fristen kan forlenges til ett år dersom særlige hensyn tilsier det. Loven trådte i kraft 1. januar 1999.

A-pressen påberoper seg i klagen at Eierskapstilsynets vedtak ikke er truffet innenfor de frister som er nedfelt i lovens § 9 jf § 16.

Innledningsvis påberoper A-pressen at Eierskapstilsynets brev av 23. april 1999 må ha som konsekvens at Eierskapstilsynets inngrepsfrist utløp 9. oktober 1999, i det Eierskapstilsynets brev uttrykker at det *"vil løp en ett-årsfrist for inngrep fra 1 års fristen for erverv"*, som altså var 9. oktober 1998.

Klagenemnda finner det lite tvilsomt at Eierskapstilsynets formulering i dette brevet ikke var ment å innbære en fraskrivelse av muligheten for Eierskapstilsynet til å påberope seg den generelle ett års frist fra lovens ikrafttredelse som følger av lovens § 9. Klagenemnda finner også at A-pressen er blitt gjort tilstrekkelig oppmerksom på at ett års fristen skulle beregnes fra lovens ikrafttredelse, jf oversendelse av utkast til høringsnotat fra Eierskapstilsynet datert 24. august 1999 til A-pressen.

Videre påstås det i Klagen at det ikke er anledning til å utvide fristen for inngrep fra 9 måneder til ett år i henhold til lovens § 9 for erverv som fant sted før lovens ikrafttredelse, jf lovens § 16.

Etter Klagenemndas oppfatning gir ordlyden i lovens § 16 anvisning på at fristutvidelsen til ett år også vil komme til anvendelse for erverv som fant sted før lovens ikrafttredelse, i det § 16 generelt henviser til § 9. Klagenemnda kan således ikke se at det finnes holdepunkter for å legge til grunn at det kun er 6 måneders fristen som kan benyttes i slike saker.

Videre viser Klagenemnda til Ot. prp. nr. 30 (1996-97) (heretter proposisjonen) på side 27 hvor det fremkommer at:

"Lovutkastets § 9, jf også § 16, gir hjemmel for inngrep mot eierandeler ervervet før ikrafttredelsen etter de samme regler som for eierandeler ervervet etterpå."

Klagenemnda mener således at den utvidede fristen i § 9 siste ledd til ett år klart kan få anvendelse på erverv som fant sted før lovens ikrafttredelse, jf § 16.

A-pressen hevder deretter at vilkårene for å utvide fristen fra seks måneder til ett år ikke er tilstede.

Det fremgår av lovens § 9 siste ledd at inngrepsfristen kan forlenges til ett år dersom ”*særlige hensyn tilsier det*”. Forarbeidene gir få holdepunkter for hva som skal anses som særlige hensyn. I proposisjonen uttales det om dette (på side 23):

”Det er videre behov for en sikkerhetsventil for tilfeller hvor fristen på seks måneder viser seg for knapp.”

Utsagnet gir ingen gode holdepunkter for hvordan uttrykket er å forstå.

A-pressen viser til at utkast til forskrift til forvaltningsloven § 11b kan gi holdepunkter for hva som ligger i ”*særlige hensyn*”. Klagenemnda er enig i dette. Forskriftshjemmelen er vedtatt ved lov av 25. juni 1999 nr. 47, men ennå ikke trådt i kraft. Utkastet må imidlertid sies å gi uttrykk for alminnelige regler for hva som skal til for å utvide en slik frist. Klagenemnda har merket seg at det i utkastet legges hovedvekt på særegne forhold ved saken, men også at spesielle forhold ved vedtaksorganet kan tillegges vekt.

Klagenemnda legger til grunn at det må foreligge en unormal situasjon av en viss styrke for at vilkåret om særlige hensyn skal være oppfylt. Etter Klagenemndas syn befant Eierskapstilsynet seg i en unormal situasjon i og med at organet innen en viss frist skulle vurdere både saker som innkom etter at loven trådte i kraft og oppkjøp i perioden mellom lovens vedtakelse og ikrafttreden. Dette medførte en stor saksmengde. Eierskapstilsynet hadde til vurdering 15 ulike erverv ved lovens ikrafttredelse. Av disse fant Eierskapstilsynet det nødvendig å vurdere 5 erverv nærmere. I tillegg ble det foretatt 8 nye erverv i januar og februar 1999.

Eierskapstilsynet ble etablert andre halvår i 1998, men var ikke fullbemannet før 1. mars 1999. Etter Klagenemndas oppfatning ville det ha vært uforholdsmessig kostbart, samt lite kompetansehevende dersom Eierskapstilsynet skulle bemannes i ett år i forhold til det særegne antall saker, som hadde sin årsak i at både erverv før loven trådte i kraft og etterfølgende erverv var omfattet av loven i denne overgangsperioden. I denne forbindelse påpekes at Eierskapstilsynet engasjerte en utenforstående til å avhjelpe saksbehandlingen uten at dette resulterte i en tidsbesparelse. I tillegg skulle Eierskapstilsynet etablere en forvaltningspraksis på et nytt rettsområde. Dette er forhold som kun vil foreligge i en overgangsperiode og som samlet sett peker i retning av at særlige hensyn kan sies å foreligge.

Klagenemnda vil videre påpeke at Eierskapstilsynet skal foreta en grundig prøving av saken og at det ikke var mulig innen seks måneders fristen på grunn av den store saksmengden i oppstartsfasen. Dersom det i det foreliggende tilfellet skulle gjelde en seks måneders frist ville A-pressen her risikere at det ble gjort vedtak om inngrep uten at saken var tilstrekkelig opplyst, hvilket ville ha vært svært uheldig.

Klagenemnda er etter en helhetsvurdering kommet til at fristen i eierskapstilsynsloven § 9 siste ledd jf § 16 er overholdt.

5. Spørsmålet om betydelig eierstilling

Eierskapstilsynet kan gripe inn mot erverv av eierandeler i dagspresse i henhold til lovens § 9:

”dersom erververen alene eller i samarbeid med andre har eller får en betydelig eierstilling i mediemarkedet nasjonalt, regionalt eller lokalt, og dette er i strid med formålet i lovens § 1”

Det er altså to betingelser som må være oppfylt. Den første betingelsen er at erververen må ha eller få en betydelig eierstilling i et mediemarked. Den andre betingelsen er at denne eierstillingen må være i strid med lovens formål.

A-pressen legger til grunn i Klagen at Eierskapstilsynet står relativt fritt til å avgrense det relevante marked, men peker på at det kan være problematisk å legge til grunn et for begrenset marked. Det vises videre til at ervervet blir gjort til gjenstand for en svært snever vurdering, ved at markedet er avgrenset til kommunene Vestvågøy, Flakstad og Moskenes.

Selv om det ikke fremkommer klart av Klagen antar Klagenemnda, på bakgrunn av ovennevnte, at A-pressen er uenig i Eierskapstilsynets lokale markedsavgrensning. Verken den nasjonale eller den regionale markedsavgrensning som er beskrevet i Eierskapstilsynets vedtaksnotat av 15. desember 1999 er berørt i Klagen og vil heller ikke bli behandlet av Klagenemnda. Klagenemnda er for øvrig av den oppfatning at A-pressens oppkjøp av LK utvilsomt har størst betydning i det lokale markedet. Klagenemnda nevner også for ordens skyld at Eierskapstilsynet har kompetanse til å vurdere om det *”bør foretas inngrep overfor eierskapskonsentrasjon som bare har en lokal eller regional dimensjon”* jf proposisjonen side 15.

Klagenemnda kommenterer innledningsvis at kartleggingen av det relevante marked, er særlig beskrevet i proposisjonen på side 18-19, og innebærer at Eierskapstilsynet skal *”kartlegge to ”dimensjoner” ved saken, hhv. en produktdimensjon og en geografisk dimensjon. Summen av disse to dimensjoner utgjør det man kan kalle ”det relevante marked”*”.

Når det gjelder ervervets geografiske dimensjon vil Klagenemnda vise til proposisjonen side 19 hvor det fremkommer at *”Den geografiske dimensjon utgjøres av nedslagsfeltet til den ervervede virksomheten”*.

Eierskapstilsynet har i sitt vedtaksnotat av 15. desember 1999 lagt til grunn at det lokale markedet er Vestvågøy, Flakstad og Moskenes. Disse kommuner opplyses å være Lofot-Tidendes nedslagsområde.

Når det lokale markedet skal vurderes, må dekningsområdet og alternative media i området som dekker samme eller tilsvarende behov for mediebrukerne i det geografiske området vurderes. Vurderingstema blir således om det finnes substituerbare medier innenfor det angitte geografiske området.

I tillegg til Lofot-Tidende har innbyggerne i nevnte kommuner tilgang til Lofotposten, som opplyses å ha sitt dekningsområde i nevnte kommuner samt tre ytterligere kommuner i Lofoten. Lofotposten eies av A-pressen og er den eneste dagsavis i Lofoten. Lofotposten er den største avisen i Lofoten og er også den avisen som er størst innenfor Lofoten-tidenes dekningsområde.

I tillegg er Nordlands Framtid etablert i området med et lokalkontor på Leknes med en journalist. Nordlands Framtid er eiet av A-pressen.

Nordlandsposten har også en viss dekning i området, men denne er marginal. Fiskeribladet i Harstad kommer også ut i Lofoten, men dekker i liten grad nyheter fra ovennevnte 3 kommuner. I Lofoten har Dagbladet en gjennomsnittdekning på 9 prosent og VG på 17 prosent. Ingen av disse avisene kan sies å inneholde lokalstoff fra det aktuelle området.

Husstandsdekning i 1998 for aviser i Lofot-Tidendes dekningsområde i prosent						
Kommune	Hus-stander	Lofot-posten	Lofot-Tidende	Nordlands Framtid	Nordlands-Posten	Fiskeri-bladet
Vestvågøy	4 243	70	63	11	1	16
Flakstad	599	81	56	12	1	48
Moskenes	562	69	38	17	1	49

Radio Vestvågøy og Moskenesradioen sender innenfor området til Lofot-Tidende. Etter det Klagenemnda er kjent med sendes lite lokalt nyhetstoff. Begge radioer er finansiert av reklame og radiobingo. Radio Vestvågøy har opplyst at 40 % av innbyggerne hører på radio i løpet av måneden, og Eierskapstilsynet har lagt til grunn av samme lyttertall må legges til grunn for Moskenesradioen.

Statistikk fra NRK Nordland viser at det i 1998 var i overkant av 150 meldinger som inneholdt navnet Vestvågøy og Leknes i sendingene. Det kan antas at lytterne i gjennomsnitt får høre et innslag eller en nyhetsmelding i tilknytning til en eller flere av de tre kommunene i Lofot-Tidendes dekningsområde daglig.

TV 10 Harstad kan ikke mottas av publikum i det aktuelle området og har bare sporadiske innslag fra området. NRK Nord-nytt har også bare sporadiske innslag med tilknytning til området.

Internett kan være en alternativ kilde til informasjon i området. Klagenemnda har ingen informasjon om det er etablerte nyhetstjenere i området som er substituerbare. Klagenemnda har imidlertid merket seg at Vestvågøy kommune har etablert en egen hjemmeside som etter Klagenemndas oppfatning for tiden ikke gir informasjon som er substituerbar med Lofot-Tidende. En utbygning av kommunale hjemmesider kan imidlertid på sikt gi viktige alternative forsyningskilder til nyheter på lokalt nivå.

Lofot-Tidende og Lofotposten er således de eneste mediene som kan sies å ha en kontinuerlig formidling av lokalstoff fra Vestvågøy, Flakstad og Moskenes. Husstandsdekningen er 140 prosent. Lokalradioene synes ikke å formidle på langt nær like mye stoff fra området som de to avisene, og kan derfor ikke sies å være en reell alternativ lokal informasjonskilde for innbyggerne.

Det finnes således ikke noe substituerbart medium i området, og A-pressen må derfor anses å ha en betydelig eierstilling i området.

6. Vurdering av motstrid med formålet med loven

Klagen hevder at A-pressens erverv av LK ikke er i strid med lovens formål. Som nevnt ovenfor er Klagenemnda innforstått med at strid med lovens formål er et selvstendig grunnlag som må være oppfylt for at lovens inngrepshjemmel kan benyttes.

Formålet er ifølge § 1:

”Lovens formål er å fremme ytringsfriheten, de reelle ytringsmuligheter og et allsidig medietilbud.”

6.1 Forholdet mellom felles eierskap og konkurranse

Både A-pressen, Lofot-Tidende og Lofotposten poengterer at det er skarp konkurranse mellom Lofotposten, Lofot-Tidende og Nordlands Framtid og at de har stengt APOR (A-pressens Oslo-redaksjon) for hverandre, jf referat fra møter med partene (unntatt fra offentlighet) og brev av 3. desember 1999 fra de ansatte i Lofot-Tidende. Avisene konkurrerer således innenfor A-pressens eierskap. Klagenemnda har merket seg dette som positivt, men må påpeke at lovens formål er å sikre en akseptabel eierstruktur slik at eierkonsentrasjonene på sikt ikke skal kunne begrense ytringsfriheten og den reelle ytringsmuligheten, se proposisjonen på side 11, hvor det fremkommer at:

”En del av aktørene har pekt på at fordi dagens medieiere opptrer som profesjonelle eiere som gir sine redaksjoner stor grad av frihet, har det liten betydning hvem som eier mediene. Departementet deler ikke denne oppfatningen. Vi vil, samtidig peke på at selv om dette er en riktig beskrivelse av hvordan dagens medieiere opptrer, så har man ingen garanti for at fremtidens eiere vil opptre på samme måte. Utviklingens karakter av å være irreversibel tilsier at myndighetene bør arbeide for å sikre en struktur som ”tåler” innslag av andre typer eiere”.

Loven må derfor sies å skulle sikre at det finnes kanaler for ytringer med ulikt eierskap.

For å vurdere konsekvensene av den eierkonsentrasjon som foreligger som en følge av A-pressens erverv, er det relevant å vurdere etableringsvilkårene i det lokale markedet. Etter Klagenemndas syn er det som følge av ervervet vanskelig for andre å etablere seg i området. A-pressen oppnår en husstandsdekning på 140 prosent i området og det er ikke sannsynliggjort at det da vil være rom for ytterligere en avis. Med en kapitalsterk eier som A-pressen vil det også kunne være vanskelig for andre aviser å etablere seg i området.

6.2 Risiko for nedleggelse

Dersom avisen risikerer nedleggelse ved et eventuelt inngrep vil det i seg selv stride mot lovens formål å gjøre inngrep. A-pressen indikerer i sine høringsuttalelser at Lofot-Tidende ikke lengre er velkommen i Media Nor dersom avisen må selges. Etter det Klagenemnda er kjent med er det stor konkurranse mellom samkjøringene i Nord-Norge, og en kan ikke se at A-pressen har sannsynliggjort at det vil være umulig for Lofot-Tidende å knytte seg til en av annonsesamkjøringene.

A-pressen peker videre på at det knytter seg usikkerhet til om andre enn medieselskap kan erverve avisen på grunn av reglene om pressestøtte. Klagenemnda finner at argumentene om pressestøtte er av generell karakter, og at dette uansett ikke kan være avgjørende i foreliggende sak.

Lofot-Tidende går med overskudd og ut fra den økonomiske situasjonen er det ingen indikasjoner på at et inngrep eventuelt vil medføre nedleggelse. Selskapet har dessuten høy egenkapitaldekning. Lofot-Tidende har heller ikke stor betydning for den kortsiktige

økonomiske situasjonen i A-pressen. Etter Klagenemndas syn har A-pressen ikke tilstrekkelig sannsynliggjort at et inngrep vil medføre nedleggelse av Lofot-Tidende.

6.3 *Sammendrag og konklusjon*

A-pressen har en betydelig eierstilling i det lokale markedet. Klagenemnda kan ikke se at Lofot-Tidende står i fare for å bli lagt ned som dersom inngrepet blir opprettholdt. Etter Klagenemndas mening, er ervervet i strid med lovens formål.

7. **Vurdering av om det bør gjøres inngrep**

Lovens vilkår for inngrep er tilstede. Det er opp til nemndas frie skjønn å vurdere om inngrepsvedtaket skal opprettholdes eller omgjøres.

Klagenemnda er enig med A-pressen i at ervervet kan virke ubetydelig hensett til at de involverte parter er små med et lite totalopplag. Dette er imidlertid en beskrivelse som passer for en rekke lokalaviser, og kan etter Klagenemndas oppfatning ikke ha avgjørende betydning, sett hen til lovens formål. En avgrensing av loven i forhold til inngrep overfor aviser med et lite opplag, vil for øvrig kunne medføre en mulighet for de store aviskonsernene til å kjøpe opp et stort antall mindre aviser i strid med lovens formål.

De ansatte i Lofot-Tidende har gitt uttrykk for at de frykter for sine arbeidsplasser dersom det blir gjort inngrep overfor A-pressens eierskap. Klagenemnda har forståelse for de ansattes synspunkt, men kan ikke se at A-pressen i tilstrekkelig grad har sannsynliggjort at avisen blir nedlagt dersom det blir gjort et inngrep. Klagenemnda viser også til at Lofot-Tidende i sin høringsuttalelse uttaler at Harstad Tidende-gruppen kan være potensielle kjøpere. Klagenemnda bemerker for ordens skyld at det med dette ikke er tatt stilling til konsernets egnethet som kjøper, men har merket oss utsagnet fra de ansatte som et moment som indikerer at avisen kan ha alternative kjøpere.

Lofot-Tidende synes videre å være en vellykket etablering og A-pressen har ikke sannsynliggjort at situasjonen i avisen vil bli vesentlig forverret ved et inngrep. For øvrig vil Klagenemnda peke på at det eneste konkrete argumentet som vil gi en forverret situasjon er dersom Lofot-Tidende vil ekskluderes av annonsesamkjøringen Media Nor. Klagenemnda bemerker at dette synes underlig, ettersom Lofot-Tidende allerede var i samkjøringen Media Nor da de ble kjøpt opp av A-pressen. Klagenemnda antar således at en slik eksklusjon kun vil være aktuell dersom Lofot-Tidende blir ervervet av en konkurrent med en tilsvarende samkjøring.

Et sentralt spørsmål er om det foreligger muligheter for salg til andre. A-pressen hevder at det ikke finnes andre interesserte, blant annet fordi det ikke er mulig å ta ut utbytte av en avis som mottar pressestøtte. Videre hevder A-pressen at Schibsted ikke kan erverve avisen, fordi Schibsted i så fall styrker sin posisjon i regionen Nordland. Klagenemnda vil bemerke at A-pressen allerede har en vesentlig sterkere regional stilling enn Schibsted. Klagenemnda vil for øvrig ikke utelukke at andre i lokalmiljøet kan erverve avisen.

A-pressen gir videre uttrykk for at de fremdeles ønsker en minnelig ordning. Klagenemnda er enig med Eierskapstilsynet i at A-pressens forslag til minnelig ordning ikke kunne føre frem.

Et moment som isolert sett peker i retning av at det ikke bør gjøres inngrep, er at ervervet også omfatter LKs eierandel på 35 prosent i Bladet Harstad. Ervervet gir A-pressen negativ kontroll over Bladet Harstad, som er en konkurrent av Harstad Tidende konsernet. Imidlertid øker også A-pressens sterke regionale stilling med dette, og momentet har derfor ikke stor vekt i helhetsvurderingen.

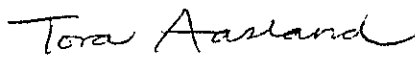
Klagenemnda presiserer for øvrig at nemnda forstår Eierskapstilsynets vedtak slik at A-pressen har adgang til å avhende eierandelen i Bladet Harstad sammen med aksjene i LK, og at Eierskapstilsynets vedtak punkt 5 således ikke innebærer at A-pressen har plikt til å beholde denne eierposten.

Det har gått lang tid siden ervervet, som ble slutført i oktober 1998. Aktørene har imidlertid på bakgrunn av den verserende inngrepssak ikke innrettet seg på oppkjøpet på en slik måte av avhendelse er vesentlig vanskeligjort.

Sammenfatningsvis finner klagenemnda at ervervet strider mot lovens formål, og at A-pressen ikke har sannsynliggjort en fremtidig nedleggelse av Lofot-Tidende. A-pressen har styrket sin stilling både i det lokale og det regionale markedet.

8. Konklusjon

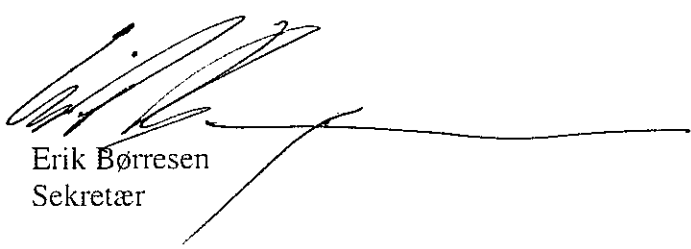
Eierskapstilsynets vedtak opprettholdes.

Fylkesmann Tora Aasland
leder

Advokat Mona Søyland
nestleder

sign

Advokat Ola Mestad
medlem

Erik Børresen
Sekretær

sign

Vedlegg

Tabell 1:

Opplagsutvikling for Lofot-Tidende 1995-1999.

År	1999	1998	1997	1996	1995
Opplag	4 648	4 707	5 225	5 118	5 276
Endring i pst.	- 1,3 %	-10 %	2 %	-3 %	

Tabell 2:

Nøkkeltall for Lofot-Tidende 1994-1999. Hele tusen kroner og prosent.

År	1999	1998	1997	1996	1995	1994
Driftsinntekter	8 123	8 029	6 639	5 989	5 710	5 217
Driftsresultat	214	715	256	60	42	109
Netto driftsmargin	2,64 %	8,9 %	3,9 %	1,0 %	0,7 %	2,1 %
Årsresultat	204	531	185	123	-29	212
Egenkapitaldekn.	44,3 %	42,5 %	35,6 %	36,3 %	37,7 %	35,0 %

Tabell 3:

A-pressens 20 største eiere 1995-1999 fordelt i grupper. Eierandel i prosent. Aksjekurs.

Selskap	1999	1998	1997	1996	1995
Fagbevegelsens investeringsselskap AS	29,1	28,6	24,8	24,8	25,1
Arbeidsbevegelsen ellers	3,4	7,3	8,7	8,4	9,6
Sanoma (Helsinki Media Company AS)	27,5	13,2	0,0	0,0	0,0
Utenlandske investeringsselskap	10,7	12,1	25,1	24,9	0,0
Møller (Investor og Skipsinvest)	15,5	13,7	11,9	12,4	9,7
Norske investeringsselskap	5,6	11,0	8,8	7,8	32,7
Mindre aksjonærer	8,2	14,3	20,7	21,6	32,7
I alt	100	100,0	100,0	100,0	100,0
Kurs pr. 31.12.	145,0	105,0	165,0	155,0	92,0

Tabell 4:

Lofotpostens opplag 1995-1999.

	1999	1998	1997	1996	1995
Opplag	9 673	10 060	10 418	10 414	10 740
Endring i pst	- 3,8 %	-3,4 %	0,0 %	-3,0 %	